

Lilo & Stitch

Lilo & Stitch

Disney oppjusterer manusarbeidet og leverer en av de morsomste Disney-filmene... ever!

Lilo & Stitch
Chris Sanders, Dean DeBlois
Disney
2002
Buena Vista
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
82 min.
2

5

O'hana

Disney-konsernet har gjort en lang rekke krumspring for å møte konkurransen fra andre produksjonsselskap rundt millenniumsskiftet. Etter at den klassiske animerte Disney-langfilmen, slik vi kjenner den fra

Snøhvit og

Pinocchio, ble reintrodusert på begynnelsen av 1990-tallet gjennom filmer som

Den lille havfruen (1989),

Skjønnheten og Udyret (1991),

Aladdin (1992), og ikke minst megasuksessen

Løvenes konge (1994), har Disneys hegemoni blitt utsatt for tøff skyts fra nye produksjonsselskap.

DreamWorks, Warner Bros, Pixar og 20th Century Fox er bare noen få av selskapene som har forsøkt, og delvis lykkes i, å detronisere Disney i denne perioden.

Disney, på sin side, har tidvis virket i villrede over fremgangsmåten for å møte den nye konkurransen. Der Pixar (

Toy Story I + II,

Småkryp,

Monsterfabrikken), 20th Century Fox (

Istid) og DreamWorks (

Shrek) har greid mesterstykket å underholde hele familiespekteret; fra de yngste barna, deres eldre søsken og motvillige foreldre, ved å produsere underholdende og intelligente filmer, har Disney hatt klokkeren tro på å underholde gjennom filmatisering av folkeeventyr og myter med gjentatte innslag av grandiose «song-and-dance»-numre. Når Disney på egenhånd har forsøkt å tekke publikum ved å nærme seg de mer «tidsriktige» filmene til konkurrentene, har det tidvis endt med filmatisk katastrofe.

Riktignok har Disney tatt hintet og sakte, men sikkert redusert scenene hvor ymse karakterer bryter ut i svulstig sang.

Tarzan (1999) var den første filmen hvor ingen av karakterene sang selv, og i *Atlantis: The Lost Empire* (2001) var det ingen sang i det hele tatt. Også bruken av irriterende side-kicks har blitt redusert betraktelig. Likevel er det på manusfronten Disney har tapt i forhold til konkurrentene ? magien ble rett og slett borte. De dalende besøkstallene etter suksessen med *Løvenes konge*, fikk sine foreløpige bunnnoteringer med *The Emperor's New Groove* (2000) og *Atlantis: The Lost Empire*. På denne siden av millenniet er det et heldig samarbeid med Pixar som har gjort at merkevaren Disney fremdeles er i publikums bevissthet.

Derfor er det gledelig å se at Disney i 2002, med den animerte langfilmen *Lilo & Stitch*, har greid å nærme seg noe av magien og galskapen som Pixar nærmest har hatt patent på siden

Toy Story kræsjet i folks bevissthet på midten av 90-tallet. Med *Lilo & Stitch* bryter Disney virkelig ny grunn på manussiden, samtidig om de vender tilbake til noen av sine mest kjente formler på det tekniske planet.

Filmen starter på en planet langt, langt borte hvor den gale vitenskapsmannen Dr. Jumba (David Ogden Stiers) fengsles for å ha utført ulovlige eksperimenter. Eksperiment 626 (regissør Chris Sanders) har resultert i en supersterk, superkaotisk og superirriterende blå krabat som må destrueres før den ødelegger alt rundt seg. 626 greier å komme seg unna (han er superrask også) og flykter med kurs for jorda. Nærmere bestemt Hawaii.

På Hawaii møter vi unge Lilo (11-årig Daveigh Chase) som bor sammen med søsteren Nani (Tia Carrere). De har mistet foreldrene i en ulykke og lever fra hånd til munn i en falleferdig hytte. Lilo havner i stadig trøbbel på skolen og Nani jobber livet av seg for å holde hjulene i gang. Den lille familien trues også av den overdimensjonerte sosialarbeideren Cobra Bubbles (Ving Rhames) som vil frata Nani foreldreretten over Lilo.

Lilo savner venner, og etter en spesielt hårete affære på skolen, tar Nani henne med seg til den lokale hundegården for å velge seg en livsledsager. Valget faller på en blå og livlig sak av uspesifisert art, som raskt viser seg å være ingen ringere enn vårt fortumlede eksperiment 626 som har kræsjet og blitt fanget som løshund. Lilo gir sin nye favoritt navnet Stitch og sammen utgjør de en høyeksplosiv duo.

Samtidig ankommer Dr. Jumba og telluseksperten Agent Pleakley (Kevin McDonald) vår planet

for å ta opp jakten på det rømte eksperimentet. For Lilo har livet blitt marginalt lettere med Stitch ved sin side, men situasjonen forverres betraktelig når Nani mister jobben og den overivrige sosialarbeideren kommer for å bryte opp familieidyllen. Spørsmålene som må besvares er om Stitch greier å overliste sine utenomjordiske forfølgere og samtidig forstå viktigheten av å ha en familie rundt seg.

Det er manuset som er mest oppsiktsvekkende og imponerende med *Lilo & Stitch*. For første gang har Disney greid å fortelle en gripende historie uten å velge den enkle løsningen ved å introdusere snusfornuftige karakterer som belærer de 'uskikkelige'. Skjebnen til Lilo og Nani formidles uten den forventede pekefingeren eller den kvalmende sødmen. Den utradisjonelle familiekonstellasjonen presenteres med største selvfølge og det brukes ikke tid på å utbrodere omstendighetene ytterligere. Det blir selvsagt noe søtladent over fokuset på begrepet «o'hana» (familie), men denne gangen greier Disney å balansere filmen ved å inkludere mer enn nok galskap og humor gjennom Stitch og hans etterfølgere.

På det tekniske planet er *Lilo & Stitch* et steg tilbake til mer kjente animasjonsteknikker. Der *Atlantis: The Lost Empire* var en nærmest heldigital affære og et eksperiment i karakterdesign, fremstår

Lilo & Stitch som en mer klassisk animasjonsfilm slik vi kjenner dem fra Disneys glansdager på 1940- og 50-tallet. Bakgrunnene består av håndmalte akvareller, som ikke er blitt brukt i Disney-filmer siden

Dumbo (1941), og som gir bildene en enestående kvalitet. Også karakterene er holdt i en retrostil med avrundede former som man umiddelbart gjenkjenner som klassisk Disney. Animasjonen er selvsagt enestående, som man har blitt vant med fra dette holdet.

Lilo & Stitch er nok den morsomste av Disneys senere animasjonsfilmer. Når de tidligere har hatt en tendens til å bli belærende og snusfornuftige byr *Lilo & Stitch* på mange humoristiske og spennende situasjoner. For første gang synes jeg også at Disney har greid å tilføye nok referansehumor slik at de voksne kan humre, mens barna ler av slapstickhumoren. Det er et hav av sci-fi-referanser underveis, og den observante kan nyte anerkjennende nikk til andre Disney-filmer, *Star Wars*, Elvis-filmer og *Pulp Fiction*.

Musikken spiller en avgjørende rolle i filmen. Når Lilo er på sitt tristeste er det bare Elvis som kan få henne på bedre tanker. Dette skrudd påfunnet gir rom for mange herlige sangnumre, hvorav

fem låter fremføres av kongen i egen høye person. Selv de tidligere tannskjærende, svulstige Disney-sangnumrene kommer til sin rett i *Lilo & Stitch*.

Som sedvanlig er det rekruttert kjente stemmer til å gi karakterene liv på originalspråket. 11-årige Daveigh Chase gjør en imponerende innsats som Lilo, og regissør Chris Sanders leverer den forvridd stemmen til Stitch. Det florerer ikke av kjente skuespillere fra Hawaii, men både øyfødt Tia Carrere og Jason Scott Lee gjør gode roller. På originalspråket er det den voldsomme bassen til Ving Rhames som er mest imponerende, selv om karakteren hans er den eneste som ikke fungerer så godt i filmen. De norske stemmene leveres også av kjente stemmer, hvor blant annet Nicolai Cleve Broch, Lasse Lindtner og Johannes Joner er å finne på rollelisten.

Samlet sett byr

Lilo & Stitch på den beste berg-og-dal-bane-opplevelsen servert fra Disney siden *Løvenes konge*, og kanskje den morsomste Disney-filmten... ever!

Utgivelsen:

Lilo & Stitch byr på en fantastisk filmopplevelse og Disney har gjort en strålende jobb med å overføre den klassiske animasjonen til DVD-formatet. Bildene er sylskarpe over hele linja, og de flotte bakgrunnene gløder som på originalfilmen. Lydsporet er i Dolby 5.1 og leverer glassklar dialog med sparsommelig, men effektiv surroundbruk.

DVD-utgivelsen er relativt godt utstyrt med ekstramateriale. Barna får sin del med fakta om Hawaii og et spill hvor man kan lage sine egne monsterekspesimenter når man har svart rett på spørsmål om filmen og Hawaii. For de voksne er det en rekke dokumentarer som tar for seg ulike deler av produksjonen. Disse er som på filmer flest; relativt overfladiske og byr på lite interessant informasjon. Den mest oppsiktsvekkende delen omhandler regissør Chris Sanders' avrundede tegnestil og hvordan det påvirket hele utseendet for produksjonen. Kanskje det mest fascinerende med dokumentarene er at alle de medvirkende har hawaiiiskjorter.

Ekstramaterialet inneholder også musikkvideo med A-teens, trailere for andre Disney-filmer, samt tre utelatte scener. Et høydepunkt er fire kinotrailere hvor Stitch bryter seg inn i kjente Disney-filmer som

Aladdin og

Løvene konge. Fiffig markedsføring for et godt produkt.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 14.10.04

Anmeldelsen ble opprinnelig publisert hos [Hjemmekinoguiden DVDnett.no](http://Hjemmekinoguiden.DVDnett.no)

Relaterte utgivelser:

[Lilo & Stitch 2](#)

Ja

[disney_lilo&stitch_cover;](#)